

KOMMUNEN CORINALDO (PROVINSEN ANCONA)

HÖJD ÖVER HAVET
203 m

FOLKMÄNGD
5 156 invånare
(440 innanför murarna).

SKYDDSHELGON
S:t Anna, den 26 juli.

TURISTINFORMATION
Ufficio Informazioni Turistiche,
via del Corso 10,
tel. +39 071 679047.
Pro loco, via del Velluto 20,
tel. +39 071 679047.
Ass. Pozzo della Polenta Largo,
XVII Settembre 1860,
tel. +39 071 679043.

VÄGBESKRIVNING
Med bil
A14 eller SS 16 (Adriatica)
avfart Senigallia, sedan
länsvägen Corinaldese i 18 km.
Med tåg
sträckan Milano-Lecce,
Senigallias station; sträckan
Rom-Falconara Marittima, byte
till Senigallia.

AVSTÅND I KM
Perugia 120, Assisi 104,
Rimini 83, Loreto 75,
Ancona 52, Senigallia 18.

INTERNET
www.comune.corinaldo.an.it

Årets
by
2007

En kilometer intakt mur

Platsens själ

Ortnamnet

Traditionen berättar att eftersom Corinaldo ligger nära den förstörda romerska staden Suasa Senonum, skulle dess namn härstamma från utropet "curre in altum" (spring, fly uppåt), alltså ropet från de som överlevde barbarernas våld. Men det är mer troligt att ortnamnet betyder "colle in alto" (hög kulle) eller "curia di Aldo" (Aldos curia), det senare av langobardiskt ursprung.

Vapenskölden

På en röd bakgrund finns sex bergstoppar avbildade, över vilka S:t Petrus nycklar korsas. Detta till minne av den titel som påven Leo X förlänade staden Corinaldo år 1517. Vapenskölden kröns av en tornförsedd krona och längst ned på vapenskölden finns inskriften "Cineribus Orta Combusta Revixi".

Historia

År 1000 ca: det är mer troligt att Corinaldos ursprung härrör från det historiska fenomenet med befästningskonst än den legendariska återuppbyggnaden av den romerska staden Suasa, som brändes ned av Alariks barbarer år 409 e. Kr.

1360: Corinaldo var en strategisk förpost, omtvistad av guelferna och ghibellinernas fraktioner som kämpade om makten. Efter en lång kamp i kyrkans tecken förstörs Corinaldo av påvens arme, ledd av Galeotto Malatesta.

1367: Corinaldo återuppbyggs och får sin nuvarande ringmur. Malatesta efterträds av familjen Sforza som i sin tur efterträds av släkten Della Rove.

1416: den starka muren håller stånd mot ett anfall från den omtalade kondottiären Braccio da Montone. Även ett anfall från Sante Garelli år 1432 slås tillbaka av invånarnas tappra motstånd.

1480: en ny ringmur med den tidens nya befästningskonst byggs i syfte att göra platsen ointaglig, troligen med hjälp av den berömda militärarkitekten Francesco di Giorgio Martini.

1503: Niccolò Machiavelli, som befinner sig i Corinaldo på ett uppdrag av Florens, skriver den 1 januari ett berömt brev om hertig Valentino (Cesare Borgia) där han föregriper de teman – som legenden om kondottiären – som sedermera behandlades i "Fursten".

1517: Francesco Maria, den avsatte hertigen av Urbino, belägrar murarna men tvingas efter 23 dagar till reträtt. Påven Leo X belönar den trofasthet som befolkningen i Corinaldo visat genom att upphöja byn till stad.

1640: avslutas arbetet med kyrkan Suffragio. Detta och påföljande århundrade betraktas som Corinaldos guldålder som tack vare Påvestatens beskydd på nytt berikas med nya och eleganta boningar och betydande religiösa byggnader.

1786: påven Pius VI bekräftar Corinaldos titel som stad.

1860: Marche införlivas med kungadömet Italien.

Särprägel

Bondekulturens cykliska perioder förefaller vara representerade i Corinaldos ringformade och koncentriska struktur. Den stora ringmuren (byggd 1480) vidgar och innesluter muren från 1367, i vars centrum brunnen "Il Pozzo della Polenta" står. Tre av murens ringar går i varm tegelfärg, men den fjärde – som innesluter de övriga – går i grönt, den består nämligen av ett bälte av väldoftande lind, som i tredubbla led omringar fästningen. Livet som återuppstår vid årstidens växlingar, det gamla bondesamhällets hårda verklighet, livet som besegrar

Capitello tardoantico

döden och skyddar sig bakom de höga tegelmurarna: Corinaldos minnen av belägringar och hunger står för all denna symbolik. En stad präglad av kultur och tro där man, enligt den lokale författaren Mario Carafoli, "kan andas luften av historiens vingslag".

Människors minnen

"Bränd och förstörd av den ondskefulla Alarico, den vackra och omtalade staden Suasa. Det var året för vår räddning, 409, som det stod skrivet. De som fortsatte framåt för att rädda sig, flydde genom vinden Cecias bland de närbelägna kullarna ...". Året för jungfru Marias barnsbörd, gavs idén till att uppföra en stad skapad genom arkitektoniska kriterier och ritningar [...], de kallade staden Corinaldo, nästan som 'curre in altum!'" (Vicenzo Maria Cimarelli, i början av 1600-talet).

Kända personer

Santa Maria Goretti var en bondflicka från Corinaldo som har blivit symbol för kristendomens fromhet. Hon var en gudfruktig flicka som tillbad Madonnan i helgedomen "Incancellata". Nöden som rådde på landsbygden i regionen Marche vid slutet av 1800-talet tvingade familjen att

Pinacoteca

acceptera en förflyttning till det stinkande malariaområdet i de Pontinska träskan, dit mängder av förtvivlade människor kommit i hopp om att finna ett nytt förlovat land. Det var ett hopp som bars upp endast av tro och som dog ut för alltid den 6 juli 1902 då den tolvåriga lilla Maria dödades i ett försök att försvara sig mot en yngling som försökte våldföra sig på henne. Mördaren, även han en stackare i detta eländiga malariaområde, förläts av den döende lilla Maria. Den lilla flickan helgonförklarades av folket och saligförklarades i S:t Peterskyrkan 1947. År 1950 kanoniserades hon av påven Pius XII.

Kuriosa

Corinaldo är också känd som de galnas by. Byns historia är full av besynnerligheter, som historien om polentan som tillagades i brunnen under den historiska belägringen år 1517, eller historien om kulan som sköts ur en kanon som tillverkats av stammen till ett fikonträd, i syfte att skrämma fienden. Men den märkligaste är berättelsen om skomakaren Gaetano. Han gick under smeknamnet Scuretto. Sonen, som emigrerat till Amerika, skickade hem pengar till ett husbygge i byn. Men Scuretto slösade bort alla pengarna på vinkrogen. Bygget drog ut på

tiden och sonen fattade misstankar. Han bad därför Scuretto sända honom ett fotografi på det nya huset. Skomakaren tappade inte modet och med hjälp av ett flertal av byns invånare restes husets framsida. Där lät han sig fotograferas tittandes ut genom ett fönster. Historien är sann och huset utan golv, sidoväggar och tak finns fortfarande att beskåda i den gamla stadsdelen.

En perfekt miljö för en äventyrsfilm

Byn Corinaldo med sitt höga, strategiska läge i gränslandet mellan Ancona och Urbino symboliserar av den imponerande muren som praktiskt taget är intakt från 1400-talet. Hela ringmuren, som är 912 meter lång, kan beskådas under en guidad tur som är fascinerande. Portarna, bålverken, försvarstornen, de ghibellinska tinnarna med kluvna toppar och löpgravarna särskiljer landskapet från detta unika exempel på en befäst stad. Spår från den moderna tiden, som bilar och elledningar, verkar inte passa in i omgivningen. Corinaldo är en perfekt miljö för en äventyrsfilm. Byns centrum utgörs av Piaggia, en bred trappa med 100 trappsteg mot vilken husen i rött tegel strålar samman i ett fiskbensmönster. Byn har ett

Corinaldo

En kilometer intakt mur

flertal adliga boningshus och ansefnliga civila och religiösa byggnader. Den konstnärliga utvecklingen under 1600- och 1700-talet kan tillskrivas stora personligheter som målaren Claudio Ridolfi, som levde i Corinaldo i många år och som också slutade sina dagar här, samt organisten Gaetano Antonio Callido, som har efterlämnat två mycket speciella orgelpipor. En av dessa gav han till sin dotter som var nunna och bodde i den byggnad som i dag hyser det kommunala tavelgalleriet. Bland de offentliga byggnader som är värda ett besök kan nämnas Palazzo Comunale (stadshuset) som är ett vackert exempel på neoklassisk arkitektur med en lång pelargång mot via del Corso; det före detta klostret Convento degli Agostiniani som byggdes under den sista hälften av 1700-talet och nu används som hotell; Teatro Comunale (1861–69) som uppkallats efter Carlo Goldoni, samt byns äldsta byggnad Casa del Trecento, som i dag fungerar som turistkontor. Kyrkorna vittnar om platsens andlighet som också stärkts av Påvestatens långa styre. La Collegiata di S. Francesco är mycket gammal (från 1265) men det vi ser i dag är resultatet av ombyggnationen från 1600- och framförallt 1700 talet, då klostret

byggdes (1749) och den nya kyrkan restes (1752–59). Il Santuario di S. Maria Goretti med sitt gamla kloster inhyser i dag Sala del costume och det kommunala biblioteket. I helgedomen med drag av 1700-tal införlivas den medeltida kyrkan S. Nicolò. Interiören är ett vackert exempel på sen barockarkitektur med ett flertal konstverk, bl.a. en stor körläktare av trä med en praktfull orgel av Callido från 1767. Chiesa del Suffraggio som stod färdig år 1640 revs senare men byggdes upp igen och kunde 1779 åter öppnas för andakter. Samma målning av Claudio Ridolfi som fanns ovanför altaret vid den första invigningen av kyrkan den 6 januari 1641 kan beskådas här än i dag. En annan orgel av Callido finns vid körläktaren ovanför kyrkporten till kyrkan Chiesa dell'Addolorata som invigdes år 1755. På Piazza S. Pietro finns endast klocktornet kvar av kyrkan med samma namn. Kyrkan förstördes 1870 på grund av rasrisken. På kyrkans plats står nu en stor Himalayaceder som troligtvis har planterats av en motståndare till prästerskapet i syfte att förhindra ett nytt kyrkobygge. Nu åter till murarna. Det första besökaren ser är 1400-talstornet Sperone. Det är 18 meter högt, femhörnt och tillskrivs arkitekten Francesco di Giorgio Martini från Siena. Tornet

har restaurerats ett flertal gånger. Andra torn som sticker ut är Scorticatore (vars murar sträcker sig 15 meter upp), Mangano och Calcinaro som fått sina namn efter det yrke som utövades av den som bodde där. Om man i stället utgår från Rotonda, vilken är en del av tillbyggnaden från renässansen och som slutfördes år 1490, och fortsätter längs den gång där bevakningen sköttes kommer man till Landroni, en pelargång som härrör från de påbyggnader som gjordes längs via del Corso under 1600-talet. Därifrån kommer man åter till murarna som har några storslagna förstärkta portar. Den mest intressanta delen av ringmuren är kanske Porta S. Giovanni med ett flertal välbevarade försvarsdetaljer. Militärarkitekturen uppvisar tidsepokens alla utsmyckningar som skottgluggar, titthål, kragstenar, anfallsgluggar och kreneleringar. Om man vänder och går mot brunnen Bargello kommer man till terrassen ovanför porten där man kan – precis som Prins Charles gjorde 1987 – se ut över den gamla stadsdelen och det underliggande landskapet. Vid klara dagar ser man ända till Monte Conero.

Corinaldo

Nöjen och smaker

LOKALA PRODUKTER

Bland kullarna runt om Corinaldo odlas det berömda Verdicchiovinet, ett raffinerat vin med ljus, halmgul färg. Smaken är torr och välbalanserad och passar utmärkt till fiskrätter. Rosso di Corinaldo är ett rött vin som ännu inte har klassificerats som DOC-vin men som är mycket lovande. I området produceras även extra jungfruolivolja, charkuteri-produkter och honung.

LOKALA RÄTTER

"Passatelli in brodo di capone" (en slags pasta i kapunbuljong) är en specialitet för området som emellertid härrör från den traditionella kokkonsten i regionen Emilia-Romagna. "Vincisgrassi" är en typ av lasagne med lager av tomatås, parmesanost, pasta och béchamel-sås. Rätten är typisk för större delen av regionen Marche. "Loca arrosto" (ugnsstekt gås) fylld med salvia, rosmarin och vitlök tillsammans med stora klyftor av ugnstekt potatis är en rätt som bör provas på någon av Corinaldos restauranger.

UTFLYKTSMÅL

År 2002 erhöll Corinaldo kvalitetsutmärkelsen "Bandiera Arancione", samt "Bandiera Verde agricoltura" för sitt miljöarbete. Man tillhör också sammanslutningen "Consorzio di Frattula" som verkar för att främja lokala gastronomiska produkter.

Corinaldo tillhör dessutom Parco Archeologico di Suasa som är ett arkeologiskt parkområde. Den romerska staden Suasa uppstod på 200-talet f.Kr. i dalgången intill floden Cesano vid en forntida färdväg mellan den adriatiska kusten och Apenninernas dalar, ett område som tidigare beboddes av det forn-galliska folket senoner. Arkeologer har funnit en romersk boning från mitten av det första århundradet f.Kr. med 20 mosaikgolv. Parken ligger i stadsdelen Pian Volpello, ca 4 km från Corinaldo. Byn är också en utmärkt utgångspunkt för vallfärder: inom 40 minuter kommer man till klostret Eremo di Fonte Avellana som grundades kring år 1000 av S:t Romualdo och ligger i ett förtjusande vackert skogsområde. Vallfärdsorterna Assisi och Loreto nås inom en timme. Från Corinaldo är det också nära till flera kända turistmål: det tar en halvtimme till Urbino och till de fantastiska grottona i Frasassi tar det en timme med bil. Senigallia med sina fantastiska stränder ligger endast 15 minuter bort och de medeltida slotten Gradara och San Leo nås inom 45 minuter.

EVENEMANG

Vinterns och sommarens teatersäsong. Varje år spelas upp till 14 föreställningar med fokus på barnteater. **Contesa del Pozzo della Polenta**, den tredje söndagen

i juli. Varje år sedan 1979 firas minnet av belägringen år 1517. I evenemanget deltar ca 300 statister iklädda tidstypiska dräkter, trumslagare, flaggviftare, bågskyttar och trumpetare. De olika stadsdelarna tävlar mot varandra i olika grenar och den stadsdel som tilldelas segerpriset får förbereda dräkterna till nästkommande år. Dräkterna används bara vid ett tillfälle och ställs efter defileringen ut i Sala del Costume.

Jazzfestival. Italiens främsta jazzmusiker deltar i festivalen.

Corinaldo Estate, från den 15 juni till den 15 september: kommunen arrangerar föreställningar och skådespel i samarbete med olika lokala organisationer.

Halloween, den sista veckan i september. Med rädsla som tema. Föreställningar och möten med skådespelare och kulturpersonligheter som avrundas på någon av byns tavernor.

MUSEER OCH KONSTGALLERIER

Civica raccolta d'arte Claudio Ridolfi, piazza del Cassero, tel. +39 0716 79047. Konstmuseum beläget intill det gamla benediktinerklostret. Under sommaren öppet även kvällstid. Här finns tavlor, skulpturer och liturgiska föremål,

bl.a. 18 relikskrin med skulpterade och målade byster i trä som är ett utsökt sicilianskt träsnideri från tidigt 1600-tal.

Sala del Costume e delle Tradizioni popolari, Largo XVII Settembre 1860, tel. +39 0716 79043. Här förvaras de vackraste dräkterna som använts i samband med festligheterna Contesa del Pozzo della Polenta. Dräkterna har sytts upp av lokala sömmerskor enligt renässansmodeller. Här visas också antika verktyg för bearbetning av tyger.

Chiesa di Madonna del Piano, en berättande utställning. Platsen ligger vid foten av den kulle där det medeltida centralt uppstod och är föremål för en arkeologisk utgrävning. Här finns en illustrerad vandring kring och inuti kyrkan med information och utställningsföremål i den sal som tillägnats återuppbygget av det forntida området och klosterlämningar. Information: tel. +39 071 6793207/679047.

SPORT- OCH FRITIDS AKTIVITETER

Tennis, simbassäng och utflykter till närliggande kulturstäder.

Inköp

KONSTHANTVERKARE

Go.Ti
Via del Corso 42,
tel. +39 071 67863
Guldsmed.

Ceramiche Jakob
Via del Corso 37,
tel. +39 071 7975341

Fratelli Maori
Via Nevola 44,
tel. +39 071 679017
Restaurering av antika möbler.

Lenci Mobili
Via Corinaldese 19,
tel. +39 071 67069
Inredning och restaurering.

DIVERSE

Azienda Agricola biologica San Lorenzetto
(biologiskt jordbruk)
Via S. Lorenzetto 18/A,
mob. +39 333 43 15453.

Azienda Vinicola Baldarelli Valerio
(vinodling)
Via Strada delle Coste 4,
tel. +39 071 679086,
mob. +39 339 1477515.

Azienda Vinicola Mencaroni Maurizio
tel. +39 071 67842,
mob. +39 335 8339964.
Vinodling.

Alimentari Bruciati Pietro
Via Borgo di Sotto 41,
tel. +39 071 67012. Utmärkt Verdicchio. Livsmedel

Azienda Agricola Libenzi Laïla
Strada di S. Liberata 62,
tel. +39 071 67817

Brescini
Via S. Lorenzetto,
tel. +39 071 679264
Biologiskt jordbruk.

Baldarelli
Strada delle Coste 4,
tel. +39 071 679017
Utmärkt Verdicchio.

Barattini Pascucci Romualdo
Via S. Maria 81,
tel. +39 071 679184

Cantina sociale Val di Nevola
Via Nevola,
tel. +39 071 7975558.
Vin: Rosso Conero och Verdicchio dei castelli di Jesi.

Enoteca Perbacco,
Via del Corso 50/52,
tel. +39 071 7976367.
Vin

La bottega del fornaio,
Via del Velluto 7,
tel. +39 071 67640.
Bröd

Frantoio Brignoni,
Via G. Branca,
tel. +39 071 7976184
Olivpressning och försäljning av extra jungfruolivolja.

Lenci Mobili,
Via Corinaldese 19,
tel. +39 071 67069
Inredning och restaurering.

Restauranger

RESTAURANGER

Il Pesce Spada
Strada di Santa Liberata 2,
tel. +39 339 2396889
Fiskrätter.

Ai 9 tarocchi,
Viale Dietro Le Monache, 8,
tel. +39 071 7976277

Inkvartering

AGRITURISM

Villino Campagnolo
Via Gasparini 4,
tel. +39 071 7975159
Lokala rätter.

Col Verde
Via per Montalboddo 52,
tel. +39 071 7976023
Hemlagad, rustik pasta och uthyrning.

HOTELL MED RESTAURANG

Al Casolare
Via Corinaldese 6,
tel. +39 071 7976006

Il Giglio
Via del Corso 8,
tel. +39 071 7976324/5.

I Tigli
Via del Teatro 3,
tel. +39 071 7975849
Innanför stadsmuren. Rum med tegelväggar och utsikt.

BED & BREAKFAST

Coccioni Adriana,
Via del Quattrocento 2,
tel. +39 339 6927295

Camera con vista
Strada dei Venturosi,
tel. +39 071 7976265.

Casa del Fonte,
Strada di Fonte Vincareto 10,
tel. +39 071 7975635.

Camera con Vista
Strada dei Venturoli, 6
tel. +39 071 7976265,
mob. +39 328 6796807
www.camera-con-vista.it

PARKERING FÖR HUSBILAR

Col Verde
utrustat område på vägen mot Montalboddo 52,
tel. +39 071 7976023
Öppet från april till september, övriga perioder på förfrågan.

Ytterligare ett område vid Piazzale della Liberazione,
tel. +39 071 679047.